

SINT-GILLIS-WAAS – SINT-NIKLAASSTRAAT 2017

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ERFPUNT – CEL ONDERZOEK

RAPPORTEN VAN ERFPUNT – CEL ONDERZOEK 67 – DEEL 1

OPDRACHTGEVER

De Paep BVBA, Molenstraat 22, 9170 Sint-Gillis-Waas

PROJECT

Sint-Gillis-Waas – Sint-Niklaasstraat 2017

PROJECTCODE AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED

2017I296

2017K297

UITVOERDER PROJECT

Erfpunt – cel Onderzoek

OE/ERK/Archeoloog/2016/00101

Regentiestraat 63

9100 Sint-Niklaas

AUTEURS

Thierry Van Neste, Marjolijn De Puydt

WETENSCHAPPELIJKE BEGELEIDING

Erfpunt - cel Beheer

© Erfpunt – cel Onderzoek, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Erfpunt.

Erfpunt aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN 0778-3841

Erfpunt - cel Onderzoek

Regentiestraat 63

9100 Sint-Niklaas

Tel +32 (0)3 778 87 59

Onderzoek@Erfpunt.be

www.erfpunt.be

www.facebook.com/Erfpunt

<https://sketchfab.com/Erfpunt>

1. VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

In het kader van de stedenbouwkundige vergunning voor het project aan de Sint-Niklaasstraat te Sint-Gillis-Waas werd een bureauonderzoek uitgevoerd. In de loop van dit onderzoek werd vastgesteld dat er mogelijk een begraven podzol aanwezig was binnen het projectgebied. Dit feit, samen met de nabijheid van een natuurlijke waterloop, leveren voor het projectgebied een matig tot hoge verwachting op voor de aanwezigheid van steentijd artefactensites. Teneinde de aan- dan wel afwezigheid van een begraven podzol vast te stellen werd een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd.

Op basis van beide onderzoeken konden enkele zones afgebakend worden waar mogelijk steentijd artefactensites aanwezig kunnen zijn. De aan- of afwezigheid van archeologische sites kon echter niet met zekerheid vastgesteld worden. Dit dient vastgesteld te worden door middel van een prospectie met ingreep in de bodem. Omwille van de mogelijke aanwezigheid van prehistorische sites, dient in eerste instantie een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd te worden. Afhankelijk van de resultaten hiervan kan een bijkomend waarderend archeologisch booronderzoek en/of een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd worden.

Dergelijk onderzoek kan niet uitgevoerd worden voorafgaand aan het bekomen van de stedenbouwkundige vergunning omwille van economische redenen. De opdrachtgever is namelijk een jonge eenmanszaak. De inkomsten van de geplande serre zijn uiterst belangrijk voor de financiële gezondheid van de onderneming. Het uitvoeren van de prospectie met ingreep in de bodem voorafgaand aan het indienen van de aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning zou een onnodig ernstige vertraging van de geplande bouwwerkzaamheden met zich meebrengen en zou de toekomst van de onderneming hypothekeren. De verschillende fasen van de prospectie met ingreep in de bodem kunnen ook uitgevoerd worden terwijl de aanvraag voor de stedenbouwkundige vergunning reeds lopende is. Op deze manier zal de opdrachtgever niet onnodig inkomsten verliezen.

2. AANWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 32986,11 m². Het noordelijke deel van het projectgebied is momenteel in gebruik als akkerland, het zuidelijke deel als grasland. De ondergrond bestaat uit droge tot matig droge leembodem met diepe antropogene humus A horizont. De potentiële bodemerosie binnen het projectgebied is zeer laag tot verwaarloosbaar. Dit doet vermoeden dat de bewaring van potentieel archeologisch erfgoed

goed zal zijn. Op basis van het huidige onderzoek kan echter geen uitsluitstel gegeven worden omtrent de eventuele aanwezigheid van een archeologische site.

3. WAARDERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

De aanwezigheid van archeologisch erfgoed binnen het projectgebied kon niet met zekerheid vastgesteld worden. De ligging aan de Schuilhoekbeek, de bodemgesteldheid en de aanwezigheid van vondstenconcentraties uit de steen steentijd in de omgeving wijzen op een matig tot hoge steentijdverwachting. Uiteraard is het niet uitgesloten dat ook sporen uit andere perioden aanwezig zijn.

Gezien de geplande bouwwerken en de daarmee gepaarde verstoringen is het niet mogelijk om de volledige site *in situ* te bewaren. Of er archeologisch erfgoed aanwezig is, en of dit behouden moet blijven, kan slechts vastgesteld worden na een uitgesteld vooronderzoek.

4. IMPACTBEPALING

Vrijwel het gehele oostelijke deel zal ingenomen worden door een serre met aanpalende gebouwen. De inplanting en het gebruik van de serre zullen een ernstige impact hebben op mogelijk aanwezig archeologisch erfgoed.

Ten westen van de serre wordt een trayveld ingericht. Dit zal grotendeels bovenop de gedempte bolle akkergracht komen, waardoor de impact hier enigszins geminimaliseerd kan worden. De zone die niet werd ingenomen door bolle akkergrachten zal echter wel verstoord worden.

In het westelijke deel zal een open waterput geplaatst worden. Hierbij is sprake van een ernstige impact op de bodem: een groot deel van de waterput zal ingegraven worden, aan de randen zal de op te richten dijk de bodem compacteren.

Het resterende deel van het projectgebied blijft onaangeroerd. In de toekomst zal dit mogelijk genivelleerd worden, samen met de twee percelen ten noorden van het huidige projectgebied. In het kader van de huidige stedenbouwkundige vergunning zal hier echter geen impact zijn op de bodem.

Algemeen kan gesteld worden dat het zuidelijke deel van perceel 644A, alsook de grootste delen van percelen 635Gen 640C verstoord zullen worden. De verstoring op perceel 641C blijft beperkt tot het zuidwestelijke deel.

5. BEPALING VAN MAATREGELEN

De geplande werken zullen het bodemarchief ernstig verstoren, een behoud *in situ* binnen de bouwzone is niet mogelijk. Aangezien op basis van het bureauonderzoek niet met zekerheid

kon vastgesteld worden of er archeologisch erfgoed aanwezig is binnen het projectgebied, dient dit onderzocht te worden door middel van een prospectie met ingreep in de bodem.

Dit onderzoek dient in verschillende fasen te verlopen waarvan de eerste een verkennend archeologisch booronderzoek is. De verschillende mogelijke fasen zullen verder besproken worden in §5.3.

5.1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Naam opdrachtgever: De Paep BVBA, Molenstraat 22, 9170 Sint-Gillis-Waas

Vindplaatsnaam: Sint-Gillis-Waas – Sint-Niklaasstraat

Provincie: Oost-Vlaanderen

Gemeente: Sint-Gillis-Waas

Deelgemeente: Sint-Gillis-Waas

Plaats: Sint-Niklaasstraat

Toponiem: Beulaert, Wynkelder (Popp)

Coördinaten volledig projectgebied (Lambert '72):

- Noord: 209919,670000
- Oost: 134515,320000
- Zuid: 209695,313600
- West: 134276,269000

Kadastrale gegevens: Sint-Gillis-Waas, Afdeling 1, Sectie D, percelen 635G, 640C, 641C, 644A

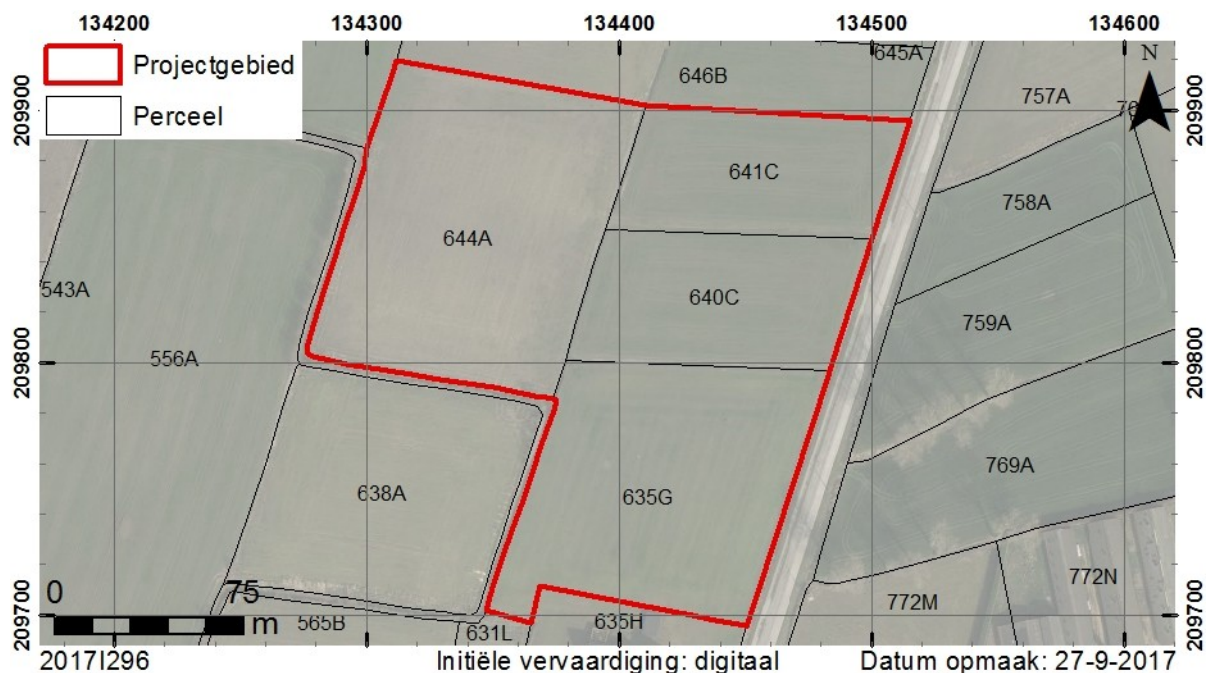

Fig. 1. Situering op het kadaster (GDI-Vlaanderen 2017a).

5.2. VRAAGSTELLING EN ONDERZOEKSDOELLEN

Het doel van een bijkomende prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen).

5.2.1. Verkennend en waarderend booronderzoek, proefputten

Bij het vooronderzoek in het kader van steentijd artefactensites dienen volgende vragen in de mate van het mogelijke beantwoord te worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Zijn er aanwijzingen voor de aanwezigheid van steentijd artefactensites?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

- Welke zone komt in aanmerking voor vervolgonderzoek?

5.2.2. Sleuvenonderzoek

Bij het sleuvenonderzoek dienen minimaal volgende vragen beantwoord te worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - o Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - o Wat is de omvang?
 - o Komen er oversnijdingen voor?
 - o Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Welke zone komt in aanmerking voor vervolgonderzoek? Welke spoordensiteit kan verwacht worden?

5.3. ONDERZOEKSSTRATEGIE EN –METHODE

Voor het projectgebied geldt een matig tot hoge verwachting voor de aanwezigheid van steentijd artefactensites. Omwille hiervan dient in eerste instantie een booronderzoek uitgevoerd te worden in enkele zones die afgebakend konden worden op basis van het landschappelijk booronderzoek.

Indien tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek de mogelijke aanwezigheid van prehistorische sites vastgesteld wordt, dient in een geselecteerd gebied een waarderend booronderzoek uitgevoerd te worden (zie §5.4.2). De erkende archeoloog bepaalt de omvang van deze zone(s) op basis van de resultaten van het verkennend archeologisch booronderzoek. Bij het vaststellen van prehistorische vondstenconcentraties bij het waarderend archeologisch booronderzoek kan een extra waardering gebeuren door middel van proefputten in functie van steentijd artefactensites (zie §5.4.3). De erkende archeoloog bepaalt de noodzaak hiertoe en bepaalt de omvang en inplanting ervan op basis van het waarderend booronderzoek.

Zones waar geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van steentijd artefactensites dienen onderzocht te worden door middel van proefsleuven (zie §5.4.4). Indien geen steentijdsites aanwezig zijn, kan gebruik gemaakt worden van het voorgestelde sleuvenplan (fig. 4). Indien wel steentijdsites aanwezig zijn, stelt de erkende archeoloog een nieuw sleuvenplan op, waarbij voldaan wordt aan de vereisten van de *Code Goede Praktijk*. De wijziging wordt gemotiveerd in het verslag van resultaten.

De zone waar verder archeologisch onderzoek geadviseerd wordt, wordt afgebakend volgens de volgende coördinaten (fig. 2):

- Noord: 209870,317400 m
- Oost: 134497,781300 m
- Zuid: 209699,872900 m
- West: 134283,494800 m

Kadastraal is deze zone gekend onder Sint-Gillis-Waas, Afdeling 1, Sectie D, percelen 635G, 640C, 641C en 644A (allen deels).

De zone die op fig. 2 aangeduid wordt als projectgebied, is de zone die verstoord zal worden en waar een sleuvenonderzoek moet plaatsvinden. De zones die afgebakend zijn onder advies moeten onderworpen worden aan een verkennend archeologisch booronderzoek.

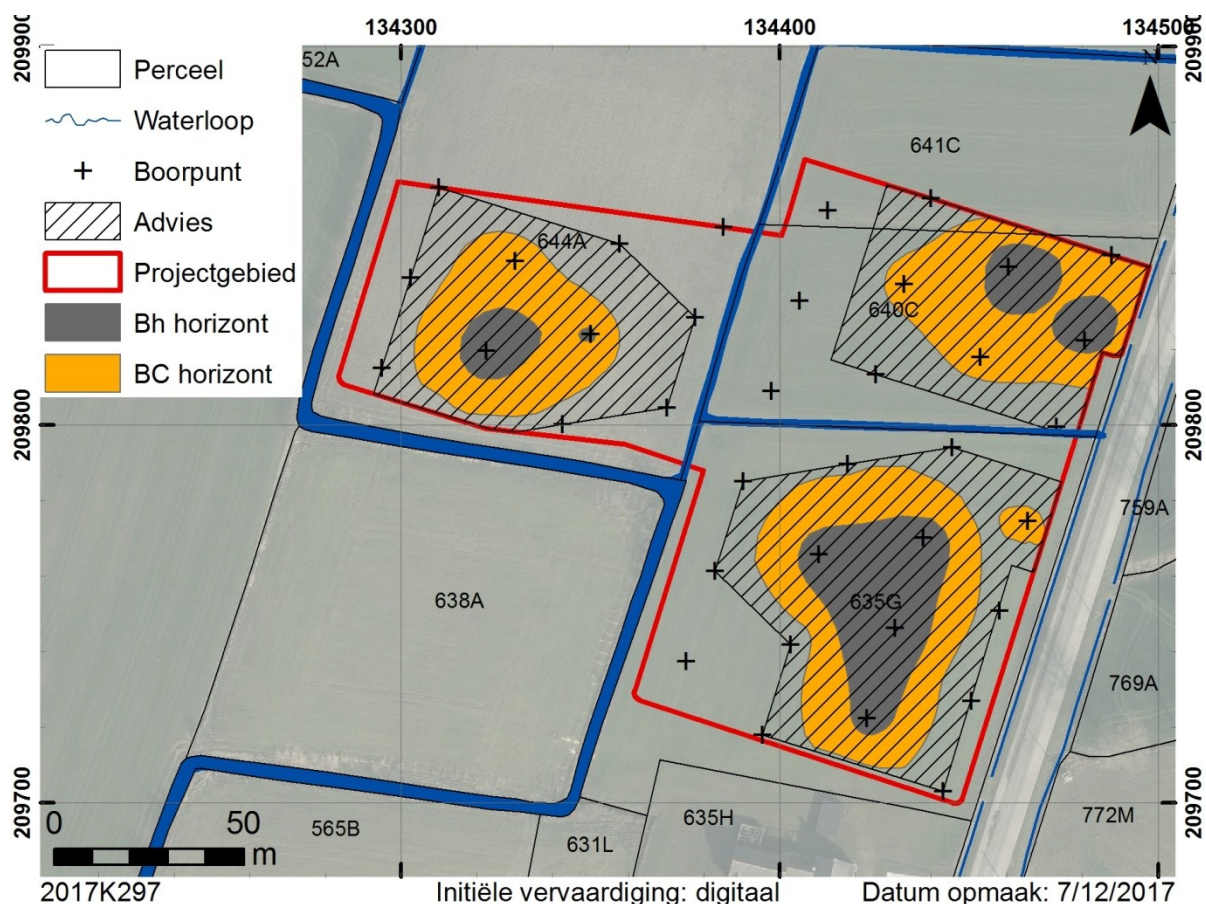

Fig. 2. Afbakening van de zones voor sleuvenonderzoek (projectgebied) en verkennend archeologisch booronderzoek (advies).

Indien de beoogde bouwwerken niet door kunnen gaan en het archeologisch erfgoed niet bedreigd wordt, dient de prospectie met ingreep in de bodem niet uitgevoerd te worden.

Op basis van de verschaftte antwoorden op de onderzoeksvragen zal beoordeeld worden of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

5.4. ONDERZOEKSTECHNIEKEN

5.4.1. Verkennend archeologisch booronderzoek

Het verkennend archeologisch booronderzoek moet uitgevoerd worden door een veldwerkleider met ervaring in verkennend of waarden archeologisch booronderzoek.

Het booronderzoek gebeurt door middel van een edelmanboor met een boorkop van minimaal 10 cm. De gehanteerde boor laat steeds toe om een natuurgetrouwe doorsnede te bekomen van de aanwezige aardkundige eenheden of antropogene lagen en om sediment gescheiden in te zamelen per aardkundige eenheid of antropogene laag. Bij het gebruik van mechanische boringen wordt een techniek gehanteerd die toelaat om stalen op te boren die van dezelfde kwaliteit zijn als de kwaliteit die in normale omstandigheden bereikt zou worden met een handmatige boring.

De boringen dienen te gebeuren volgens een verspringend driehoeksgrid met een afstand van 10 m tussen de raaien en 12 m tussen de boringen. De boorraaien zijn parallel aan de oostelijke grens georiënteerd.

De boordiepte en het boorvolume dienen in overeenstemming te zijn met de *Code Goede Praktijk*. In het kader van het verkennend archeologisch booronderzoek dienen alle aardkundige eenheden onder de vegetatie (inclusief bouwvoor) ingezameld te worden tot ± 30 cm in de moederbodem. Elke onderscheiden horizont wordt – in de mate van het mogelijke – apart ingezameld. Teneinde aanwijzingen voor steentijd artefactensites aan te kunnen treffen wordt het opgeboorde sediment gezeefd op een zeef met een maaswijdte van maximaal 2 mm. Indien sediment niet gezeefd kan worden, mag het gesneden worden op een manier die toelaat om vondsten van kleine omvang visueel waar te nemen. De zeefresidu's worden gecontroleerd gedroogd en vervolgens uitgezocht en gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische vondsten en indicatoren.

Alle boringen worden in het veld beschreven. Voor de representatieve boorprofielen kan gebruik gemaakt worden van de profielen die werden opgesteld bij het landschappelijk booronderzoek, behalve wanneer een boorprofiel niet binnen de vooropgestelde typeprofielen past. De opgestelde overzichtsplannen, terreinmodellen en terreindoorsneden van het landschappelijk booronderzoek worden – waar nodig – aangepast op basis van de gegevens die bekomen worden bij het verkennend archeologisch booronderzoek.

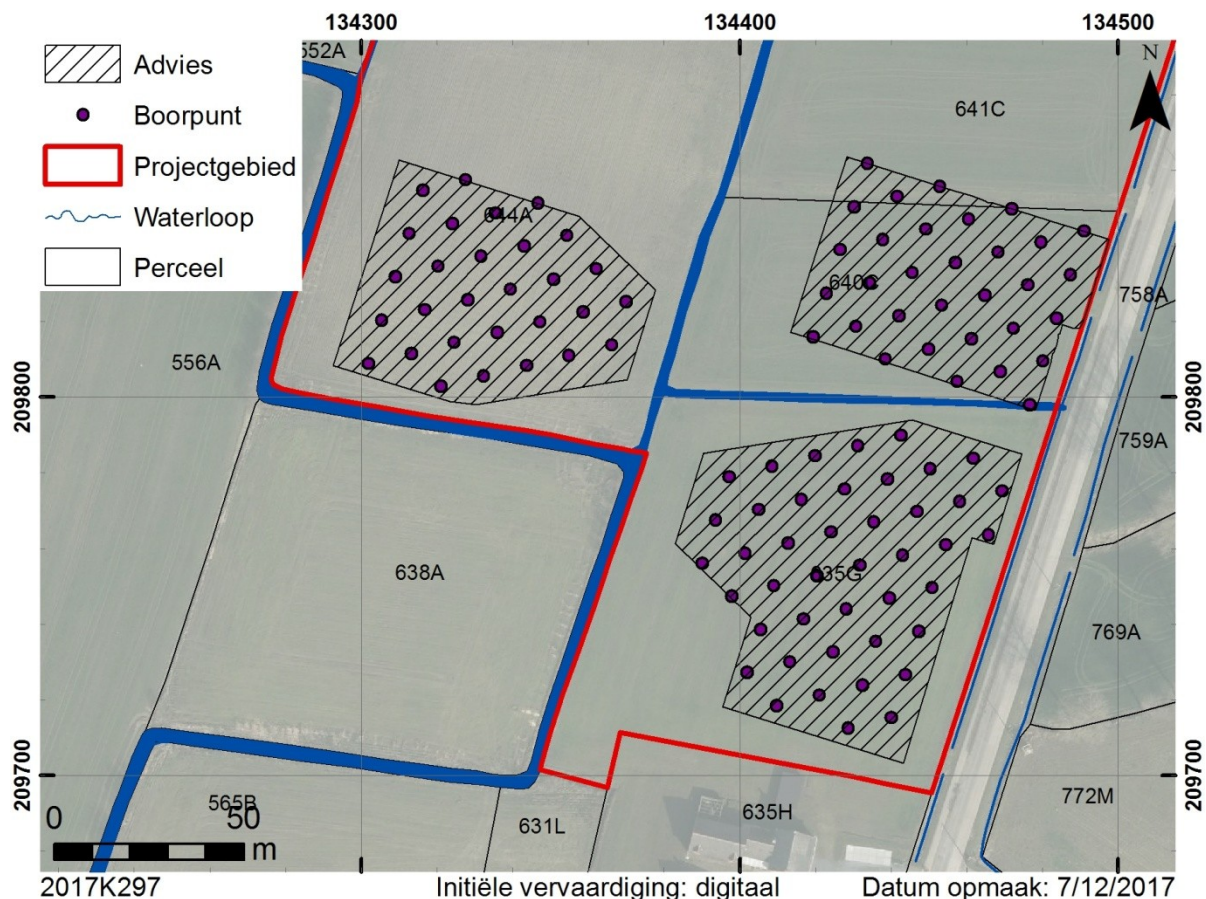

Fig. 3. Planning van de boorpunten voor het verkennend archeologisch booronderzoek.

5.4.2. Waarderend archeologisch booronderzoek

Het waarderend archeologisch booronderzoek wordt uitgevoerd door een veldwerkleider met ervaring in verkennend of waarderend archeologisch booronderzoek. Aangezien de aardkundige opbouw reeds bepaald werd bij het landschappelijk booronderzoek, is het niet verplicht om bijgestaan te worden door een (assistent-) aardkundige.

Het booronderzoek gebeurt door middel van een edelmanboor met een boorkop van minimaal 12 cm. Voor het bekomen van natuurwetenschappelijke stalen worden aangepaste boren aangewend. Bij het gebruik van mechanische boringen wordt een techniek gehanteerd die toelaat om stalen op te boren die van dezelfde kwaliteit zijn als de kwaliteit die in normale omstandigheden bereikt zou worden met een handmatige boring.

De veldwerkleider bepaalt – in samenspraak met de erkende archeoloog – welke zones in aanmerking komen voor een waarderend archeologisch booronderzoek. De resolutie van het verspringend driehoeksgrid bedraagt maximaal 5x6 m, waarbij 5 m de afstand is tussen de raaien en 6 m de afstand tussen de boringen in een raai.

De boordiepte en het boorvolume dienen in overeenstemming te zijn met de *Code Goede Praktijk*. De veldwerkleider bepaalt – in samenspraak met de erkende archeoloog – welke aardkundige eenheden ingezameld moeten worden bij het waarderend archeologisch booronderzoek. Deze keuze wordt steeds gemotiveerd.

Elke onderscheiden horizont wordt – in de mate van het mogelijke – apart ingezameld. Teneinde aanwijzingen voor steentijd artefactensites aan te kunnen treffen, wordt het opgeboorde sediment gezeefd op een zeef met een maaswijdte van maximaal 2 mm. Indien sediment niet gezeefd kan worden, mag het gesneden worden op een manier die toelaat om vondsten van kleine omvang visueel waar te nemen. De zeefresidu's worden gecontroleerd gedroogd en vervolgens uitgezocht en gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische vondsten en indicatoren.

Alle boringen worden in het veld beschreven. Voor de representatieve boorprofielen kan gebruik gemaakt worden van de profielen die werden opgesteld bij het verkennend archeologisch booronderzoek, behalve wanneer een boorprofiel niet binnen de vooropgestelde typeprofielen past.

De opgestelde overzichtsplannen, terreinmodellen en terreindoorsneden van het verkennend archeologisch booronderzoek worden – waar nodig – aangepast op basis van de gegevens die bekomen worden bij het waarderend archeologisch booronderzoek.

5.4.3. Proefputten in functie van steentijd artefactensites

Wanneer het waarderend archeologisch booronderzoek wijst op de aanwezigheid van steentijd artefactensites maar niet voldoende informatie oplevert om een gemotiveerde beslissing te nemen aangaande de vereiste verdere aanpak, kan de veldwerkleider – in samenspraak met de erkende archeoloog – beslissen om proefputten in functie van steentijd artefactensites aan te leggen.

Het veldwerk dient uitgevoerd te worden door een veldwerkleider met ervaring in onderzoek door middel van proefputten op steentijd artefactensites en een assistent archeoloog. Voor het aardkundig onderzoek wordt een (assistent-) aardkundige ingezet.

De omvang en inplanting van de proefputten dienen door de veldwerkleider en erkende archeoloog bepaald te worden op basis van de resultaten van het waarderend archeologisch

booronderzoek en de doelstelling en vraagstelling van het proefputtenonderzoek. De omvang van de proefputten bedraagt minimaal 0,25 m².

Het sediment wordt per proefput uitgezeefd per arbitrair niveau van maximaal 10 cm. In de mate van het mogelijke dient hierbij wel een onderscheid gemaakt te worden tussen de aardkundige eenheden. Het ingezamelde sediment wordt gezeefd met een maaswijdte van maximaal 2 mm, behalve indien deze maaswijdte niet relevant is voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen en –doelstellingen. Deze keuze wordt steeds gemotiveerd.

Alle vondsten worden ingezameld volgens de bepaling in de *Code Goede Praktijk*.

Het meest representatieve putwandprofiel per proefput wordt gefotografeerd en beschreven zoals een referentieprofiel.

5.4.4. Proefsleuvenonderzoek

Wanneer op basis van het onderzoek naar steentijd artefactensites zones kunnen worden afgebakend waar geen steentijdsites verwacht worden, dienen deze – indien mogelijk – onderzocht te worden door middel van proefsleuven teneinde de mogelijke aanwezigheid van archeologische sporen uit jongere perioden vast te kunnen stellen.

De prospectie gebeurt door middel van continue proefsleuven. De proefsleuven dienen minstens 2 m breed te zijn en de afstand tussen de assen van de sleuven bedraagt maximaal 15 m. De sleuven kunnen eventueel worden aangevuld met kijkvensters en dwarssleuven. De inplanting en grootte van deze kijkvensters en dwarssleuven worden op het terrein zelf bepaald door de veldwerkleider. Kijkvensters en dwarssleuven worden gebruikt om een betere inschatting van de sporendichtheid en beter ruimtelijk inzicht te bekomen.

Opgelegde zones mogen niet betreden worden met de kraan en/of ander zwaar materieel.

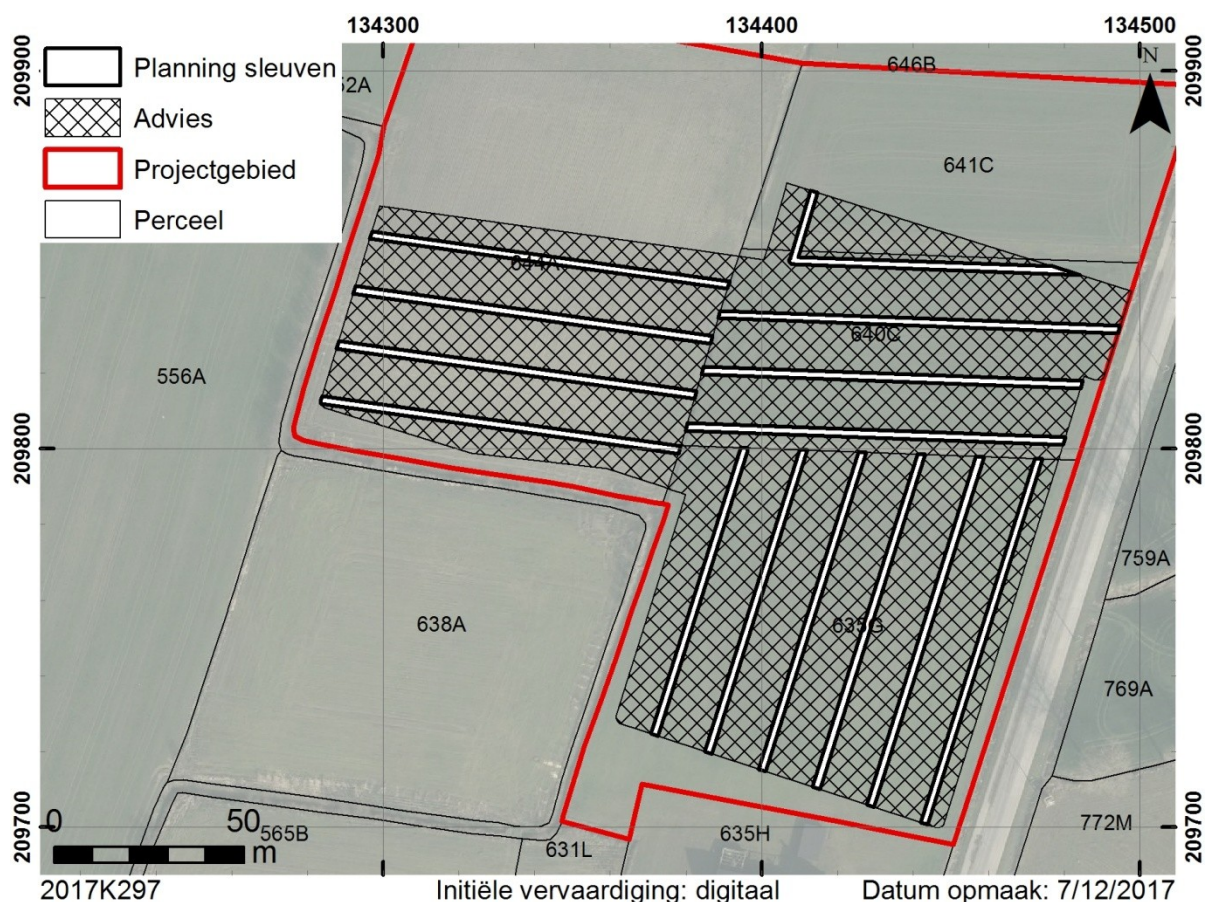

Fig. 4. Sleuvenplan.

Het projectgebied kan optimaal onderzocht worden door middel van 14 sleuven. Deze kunnen best parallel aan de verschillende perceelgrenzen georiënteerd worden. Rekening houdende met een sleufbreedte van 2 m kan op deze manier 2642,72 m² of 13,30% onderzocht worden.

Op basis van het bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek kan gesteld worden dat het gaat om een site zonder complexe verticale stratigrafie. De sleuven dienen dan ook enkel afgegraven te worden tot het eerste archeologisch relevante niveau.

Alle archeologische sporen worden opgeschaafd, gefotografeerd (voorzien van sleufnummer, spoornummer, noordpijl en schaallat), ingetekend en beschreven (aard van het spoor, beschrijving van de vulling en de aflijning, textuur, ...). Indien een spoor zich tegen de sleufwand bevindt, wordt het profiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren.

De inplanting van sleuven, kijkvensters en profielputten wordt digitaal ingetekend, evenals de aangetroffen sporen. Bij elke sleuf wordt, om de 5 m en bij elke profielput, de absolute hoogte van het (archeologisch) vlak en van het maaiveld t.o.v. de Tweede Algemene Waterpassing

genomen en op plan gebracht. Wanneer er coupes of boringen worden gezet dient er een uitgeprint plan op schaal 1/50 en op het terrein aanwezig te zijn.

Een selectie van aanwezige sporen wordt gecoupeerd om tot een goede algemene interpretatie te komen en een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen. In vermoedelijke diepe sporen zoals waterputten en waterkuilen wordt een boring gezet om te verifiëren of het om een dergelijk spoor gaat en om de diepte te bepalen. Het zetten van coupes en/of boringen kan niet als een meerkost gerekend worden.

Van eventueel gecoupeerde sporen dient eveneens een foto (voorzien van spoornummer, sleufnummer, noordpijl en schaallat), een tekening op schaal 1/20 en een profielbeschrijving gemaakt te worden. Vondsten uit de coupes worden stratigrafisch ingezameld.

De sleuven worden door een erkend metaaldetectorist gescreend op metalen vondsten door middel van een metaaldetector. Sporen waarbij de metaaldetector een signaal gaf, worden aangeduid in de sporenlijst. Vondsten worden enkel ingezameld als zij zich aan het vlak bevinden of als ze zich in een spoor bevinden dat gecoupeerd wordt. Ingezaamde vondsten worden voorzien van een label en volgens de regels van de kunst ingepakt en geconserveerd.

De archeologische uitgravingen worden terug gevuld, rekening houdend met de wetgeving rond bodemverzet. Sporen die snel dreigen te degraderen (bv. inkalven, vervagen van aflijning of kleur, verdwijnen dateringmogelijkheden, ...) worden beschermd.

De prospectie met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd in goede terreinomstandigheden. Dit betekent o.m. dat:

- de weersomstandigheden dermate zijn dat ze een goede waarneming toelaten. De veldwerkleider voorziet een scenario voor het geval de prospectie moet worden uitgesteld omwille van slechte weersomstandigheden.

Hierbij zijn maatregelen ter bescherming van kwetsbare contexten inbegrepen.

- de veldwerkleider een voorstel doet om de veldstrategie aan te passen indien de terreinomstandigheden dit vereisen.
- bij een langdurige opschorting (>1 maand) door de veldwerkleider maatregelen voorgesteld worden om de degradatie van alle aanwezige sporen tegen te gaan.
- de opgravingzone visueel en/of fysiek is afgescheiden van andere zones waar werken uitgevoerd worden.
- de veldwerkleider een duidelijk zicht heeft op eventueel aanwezige leidingen.
- de werf is ingericht conform de vigerende wetgevingen inzake arbeid, bodemverzet en veiligheid.

- er duidelijke afspraken zijn tussen de veldwerkleider en de opdrachtgever over:
 - o wie de kraan levert;
 - o wie de bemaling voorziet in geval van wateroverlast;
 - o het terug dichten van de sleuven en herstel terrein;
 - o communicatie met de pers.

5.5. VOORZIENE AFWIJKINGEN VAN DE CGP

Voor het uitvoeren van de prospectie met ingreep in de bodem worden geen afwijkingen van de *Code Goede Praktijk* voorzien. Indien dit toch noodzakelijk zou zijn, dient dit steeds beargumenteerd te worden.

Indien de beoogde bouwwerken niet doorgaan, dient de prospectie met ingreep in de bodem niet uitgevoerd te worden.

5.6. RANDVOORWAARDEN

In het kader van de prospectie met ingreep in de bodem worden geen randvoorwaarden voorzien.